

sig om Konvertering i Almindelighed, og da Spørgsmaalet har en vis aktuel Interesse, maa det være mig tilladt med nogle faa Bemærkninger at forklare min Opfattelse over for det ærede Medlem. Det ærede Medlem udtalte, at det var til Gavn for Arbejdet, for Virksomhed, for Handel og Industri, at man fik en lavere Rente, og derfor skulde man være berettiget til at konvertere, naar dette overhovedet lod sig gøre og med den Hensigt at lette Erhvervslevet. Jeg paastod, at en Konvertering er en udmærket Ting i den Retning, som det ærede Medlem omtaler, naar den foregaar paa en naturlig Maade. Der er saa meget andet, der er fortræffeligt, naar det blot foregaar paa en naturlig Maade. Men hvis andre, selve Statens finansielle Interesser uvedkommende, Hensyn gjordes gældende, kan man være vis paa, at man vil komme ind paa en unaturlig Vej, hvorved ofte alle Forhold blive forvirkede, og det vil man gøre, hvis man vil konvertere, selv om Statens finansielle Interesse ikke er i Kvæstion. Det eneste naturlige kan kun være, naar Spørgsmaalet foreligger saaledes, at nu maa der konverteres, thi Staten har Interesse deraf, Pengemarkedet er saaledes, at det er naturligt og rigtig. Saa kan man kun glæde sig over de Virkninger, det medfører, thi det er da sundt og naturligt at foretage Konverteringen, selv om den griber noget forstyrrende ind i mange Forhold, da kan man kun glæde sig over, at Renten er i Nedgang. Men naar man kunstig fremkalder en Konvertering, voldes det Uro og Forstyrrelse, thi saa bliver Følgen, at Kapitalem strømmes fra sin naturlige Gang, og det medfører absolut Forstyrrelse i det nationaløkonomiske Liv, det fremkalder et Tilbagefald, saa at Renten maa ske netop i ugunstige Øjeblikke bliver større, medens den ellers vilde have holdt sig konstant. Der er ingen Tvivl om, at naar vi i dette Øjeblik se de store Spekulationer, som ere fremkaldte som Følge af den lave Rente ved en Konvertering, som maa siges at have haft en væsentlig naturlig Grund, hvor kunne vi saa være i Tvivl om, at denne Spekulation hyderligere vil føges ved en umotiveret Rentekonvertering? Den vil bidrage til at fremkalde Arbejde og Virksomhed i Øjeblikket, men ganske sikkert vil der komme et Tilbagefald, som vil føles af Befolkningen paa en meget uheldig Maade. Det, som det ærede Medlem fremførte, mindede mig om det gamle Ord: "Hvad man ser og ikke ser." Man ser Virksomheden der fremkaldes, men det Tilbagefald, der vil komme, naar Forholdene ikke have været naturlige, det ser man ikke. Det ærede Med-

lem er decideret Frihandelsmand. Hville Virksomheder fremkalder det ikke, saa snart man indfører Beskyttelsestolden? Hvad der imidlertid ligger bagved, Jorddyrelsen, og de senere Virkninger, ser man ikke, i hvert Fald ikke straks. Renten er faktisk gaaet ned siden Firserne fra 5 til $3\frac{1}{4}$ pCt. — det tror jeg, man omtrent vil kunne antage — og den er falden jævnt nedadgaende, og saa er der ingen Grund til ved kunstige Midler at drive den hyderligere ned, hvorved man dog udsætter sig for et saa meget større Spring opad. Det er farligt at blande vage Teorier ind i Forholdet. Jeg tror, det er Politikken, der til en vis Grad blænder ens Syn. Jeg skal minde om, at en bekendt Statsmand i Frankrig, Gambetta, i mange Aar modsatte sig en ganske naturlig og fra Statens Side absolut rigtig Konvertering, fordi der, som han sagde, er saa mange smaa Obligations-ejere i det franske Folk. Den franske Arbejder og den lille Mand, der svarer, har næsten altid en eller flere Statsobligationer. Gambetta vilde ikke konvertere for ikke at skade ham. Det var altsaa lige det modsatte, det ærede Medlem vilde gøre gældende, men det var Resultat af den samme uheldige Sammenblanding af Politik og Økonomi. Det forekommer mig, at det fører noget demoraliserende for den offentlige Bevidsthed med sig.

Det ærede Medlem, som talte sidst, det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgtreds (Klausen), fremførte nogle for sig meget rosende Udtryk om, hvorledes hans Patriotisme var en Modsværing til min. Det skal jeg ikke komme ind paa, jeg vil overlade til det ærede Medlem at anstille den Slags selvrosende Betragtninger, men naar det ærede Medlem vitrede, at jeg udtalte, at det var et nationaløkonomisk Tab at sætte Daglønnen op for det nærmeste legemlige Arbejde til 3 Kr. paa Landet, og ikke kunde indse andet, end at Arbejderen tjente hvad Staten taber ved den forøgede Dagløn, har det ærede Medlem ikke læst eller hørt, hvad jeg sagde, thi jeg modværede det udtrykkelig ved, at naar den intelligente Arbejder, Haandværkeren, Smeden, Tommeren, Smederen osv. v. m. maa ske ikke tjente de 3 Kr., saa vilde de søge den Slags

Ep. 454, S. 20 f. n.: „9 Pence“, læs: „9 Skilling“.